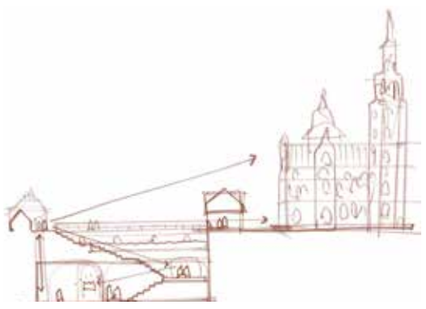
Rigets Skatkammer

Ankomsten gennem Portbygningen styrker slottets vertikale virkning. De historiske lag og vertikale kig materialiseres yderligere ved nedstigningen til det underjordiske museum.

En spalte i tiden

Vision

Rigets Skatkammer skal skabe en enestående og sanselig museumsoplevelse, hvor Rosenborg Slots historie, arkitektur og kongelige samlinger formidles i verdensklasse.

Projektets vision er at styrke oplevelsen af Rosenborg Slot og lade ankomsten til Rigets Skatkammer forene oplevelsen af renæssanceslottet på øen bag den reetablerede voldgrav med en underjordisk museumsoplevelse af højeste internationale standard i et enkelt arkitektonisk greb.

Opgaven er på ingen måde enkel. Rosenborg og Kongens Have er enestående kulturarv som skal bevares og respekteres, ligesom rigets vigtigste kongelige genstande i Rigets Skatkammer skal fremvises og formidles i nye rammer for en i særklasse unik oplevelse.

Som i myten om Kraka*, hvor Ragnar Lodbrog, fristet af rygterne om hendes usædvanlige skønhed, som et af tre gådefulde benspænd, beder hende komme til ham hverken nøgen eller påklædt er opgaven, at skatkammeret ikke skal være direkte synligt og ej heller usynligt.

Genskabelsen af voldgraven som dramatisk arkitektonisk idé er forslagets afsæt for, med et klart greb, at skabe en spalte i historien, som hverken tager fra oplevelsen af det historiske kulturmiljø eller underspiller Rigets Skatkammers helt særlige betydning som ny og selvstændig kulturdestination i København. Tilstedeværelsen af slottet og dets omgivelsers autentiske atmosfære følger den besøgende ned gennem spalten, forbi vandspejlet og ind under voldgravens beskyttelse.

Museumsoplevelsen vil fra begyndelse til afslutning guide de besøgende gennem overraskende overgange mellem nutiden og fortiden, mellem en historisk oververden og en mytisk underverden, for at kulminere i imponerende underjordiske rum skabt til formidling af en samling i verdensklasse.

*Ragnar Lodbrogs Saga, Det Kongelige Bibliotek

Slottets magi

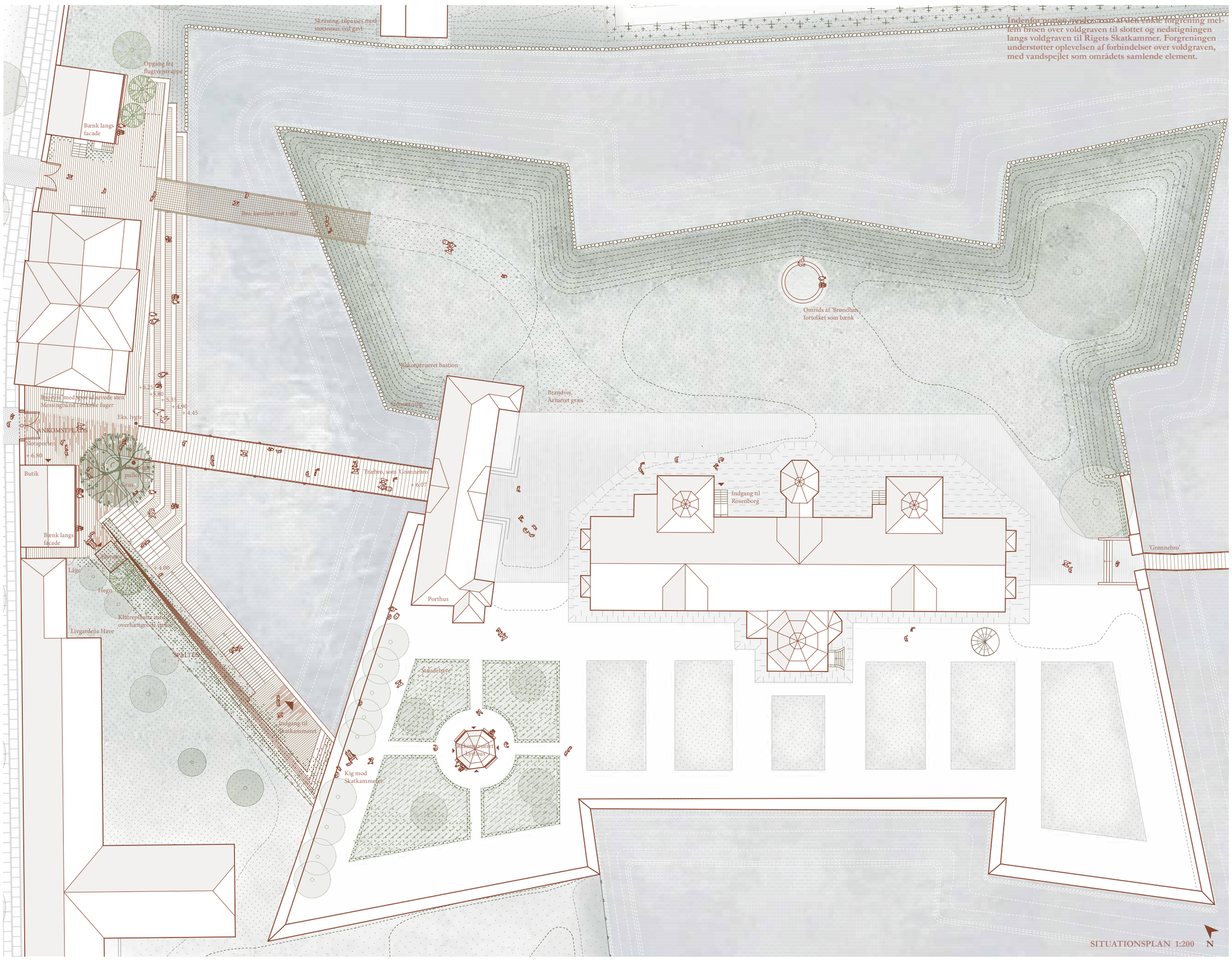
Hovedgrebet

Nedgangen til museet fremstår som en landskabelig spalte i kanten ind mod Livgardens Kaserne, et greb der friholder mest mulig plads og respekt om den intime oplevelse af slottet, når man træder ind af porten.

Helhedsoplevelsen
En meget vigtig del af ankomsten til Rosenborg er den fine og overraskende oplevelse man får, når man bevæger sig gennem porten fra Øster Voldgade og stå på pladsen mellem Kommandantboligen og Portnerboligen og kigger mod portbygningen med slottet bagved. Ved at betragte museumsgæsterne i dag, kan det ses, at mange netop stopper op på dette sted og ser mod slottet. Den overraskende virkning vil helt sikkert blive væsentligt forstærket ved genetablering af voldgraven og det er derfor vigtigt, at pladsen indenfor porten bevares i nogenlunde intakt størrelse, som et fordelingsareal til de forskellige udstillingstilbud.

Når man i fremtiden går gennem porten fra Øster Voldgade, ser man den genskabte voldgrav med bro og bastionen, portbygningen og slottet. Denne oplevelse er så helstøbt og historiefortællende, at den ikke styrkes yderligere af et markant element.

Fra ankomstpladsen orienterer man sig intuitivt i en forgrening mellem broen over voldgraven til slottet og nedstigningen i kanten af voldgraven til Rigets Skatkammer. Forgreningen understøtter oplevelsen af forbindelser over voldgraven, med vandspejlet som områdets samlende element. Besøgsoplevelsen består i at krydse voldgraven på forskellige måder og skabe plads, så folk ved ankomsten ikke stimler sammen indenfor porten, og får ødelagt helhedsoplevelsen af både slot og voldgrav.

Ankomst til museet

Besøg til skatkammeret
Vælger man som det første at besøge museet, bliver mødet med voldgraven som forgrund til portbygningen, og bag den slottet, det første indtryk i nedstigningen til skatkammeret. Dette uanset om man benytter trappen eller tager elevatoren, som integreres i hegnet ind mod Livgardens Kaserne. Ved kanten af voldgraven begyndes nedstigningen i en åben spalte mellem vandspejlet og en karakterfuld, skrånende terrænmur.

Fulgt af dagslyset bevæger man sig hen mod slottes blottede bastionsmur og ned under overfladen, hvor man på en lille, sænket plads mødes af hovedindgangen til museet. Her suges man ind under skatkammerets beskyttende mur, der som en baldakin på en gang skaber rummet for ankomsten til det underjordiske univers og bæringen af den genetablerede voldgrav. Betonhvælvet leder gæsten videre ned i bunden af spalten, på museets gulv, hvor et generøst ankomstrum åbner sig op mod lysspalten og den massive terrænmur.

Ankomstrummet bærer med dets forløb, formgivning og mineralske stoflighed en egen fortællekraft. Som overgang mellem det historiske kulturmiljø og den enestående samling af kongerigets skatte formidler rummet forbindelsen til den natur, som Christian 4. valgte at placere sit lystslot i. Samme natur af ædelstene, metaller og tekstiler, som museets smukt forarbejdede genstande udspringer af.

Nedstigningen til det underjordiske museum formidler i et samlende atmosfærisk greb fortælling om opgavens rige univers af kontraster og potentialer i mødet mellem historien og nutiden, kulturskattene og naturen, og lyset og et dramatisk underjordisk mørke.

Besøg til slottet
Vælger man efter skatkammeret at besøge slottet, vil oplevelsen af området udfolde sig fra nye vinkler, fra kigget op gennem spalten, over broen, gennem portbygningen, til slottets fritlagte græsbastioner og snævre indgang. Ingen steder på ruten vil man opleve forstyrrende tekniske elementer eller synlige flugtveje fra det nye museum.

Efter slotsbesøget kan man besigtige Slotshaven, hvor man fra bastionsmuren vil opleve nedstigningen til skatkammeret fra en ny vinkel, der i særlig grad kommunikerer relationen til voldgraven. En eventuel rekonstruktion og/eller formidling af både Lysthusets og Brøndhusets historie kan sætte haven omkring Rosenborg mere i spil. Dele af konkurrenceområdets nuværende program (udeservering, madpakkeområde) kan forsøgsvist og reversibelt indplaceres på Slotsholmen.

Ankomstrummet udspænder sig mellem den udvendige terrænmur og det indvendige betonhvælv, som bærer voldgraven. Lys reflekteres mellem de to elementer.

Gæsteoplevelsen

(Disponering)

Det nye museum udnytter voldgravens ydre geometri og organiseres omkring et effektivt, smukt og dragende oplevelsesforløb.

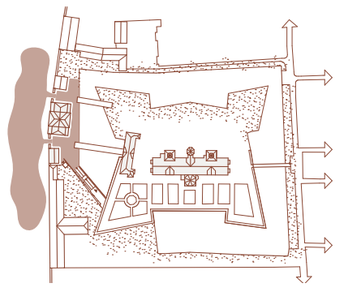
Den første udfordring på dette sted er at skabe en synlig og let adgang til museet langt nede under jorden uden at forstyrre kulturarven og den intime ankomstplads. Den næste udfordring er at sikre naturlig wayfinding og god orientering i et byggeri under jorden. Endeligt er udgangen fra det underjordiske museum lige så vigtig som indgangen, for det er udgangen, der lagrer sig i kroppen og skaber afsættet for den øvrige oplevelse af slottet og haven.

Ind- og udgang
Vi samler ind- og udgangen i et imødekommende og overraskende rumforløb, og lader museumsoplevelsen starte og slutte lige kraftfuldt. Det sparsomme, værdifulde dagslys guider gæster fra byfladen ned i mørket, ned til glimmer og pragt. Sikringsniveauet opleves gradueret og enkelt, fra byporten til hovedindgangen til passagen gennem den kraftige boksdør. Rumklangen understøtter overgangen fra nedstigningen i spalten, via betonhvælvets, til de mere styrede publikums- og udstillingsrum.

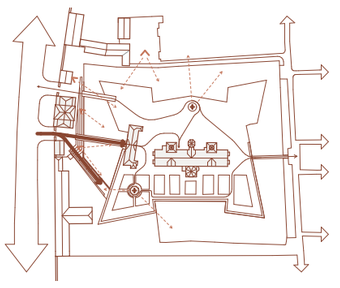
Disponering under jorden
Disponering af det over jorden understøtter en effektiv disponering af det under jorden. Anlægget under jorden udformes kompakt og rationelt af hensyn til de vanskelige etableringsforhold, og i god afstand til eksisterende fundamenter og kældre. Det underjordiske museum udlægges i niveau-2. Dette muliggør et afklaret og glidende publikumsflow mellem ankomst- og udstillingsområder. Begge områder vil opleves med generøse rumhøjder.

Et oplevelsesrigt flow
Vi fejrer nedstigningen. Ankomsttrappen er generøs i både bredde og trin, med solide jernværn langs den åbne side, som åbenbarer det underjordiske langs den mosbeklædte granitmur. Den tilstødende elevator ligger på kanten af spalten og kigget ned i dybet.

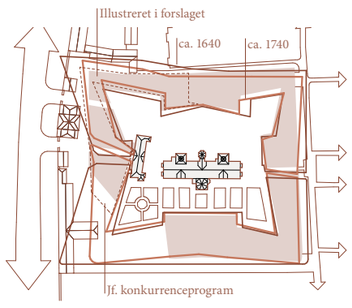
Indenfor vender den nedstigende bevægelse tilbage til referencepunktet, til terrænmuren og kigget op mod lyset. Den grandiøse og rustikt ornamenterede bal-

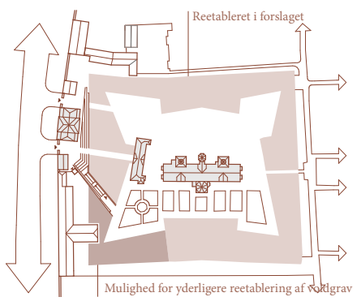
Byen og haven - plads til mange gæster
Byens gulv trækkes ind gennem portene. Omgivet af voldanlæggets grønne skråninger møder byens gulv det nye vandspejl, i en række store trin der gør vandspejlet tilgængeligt, nærværende og synligt fra Slotsporten.

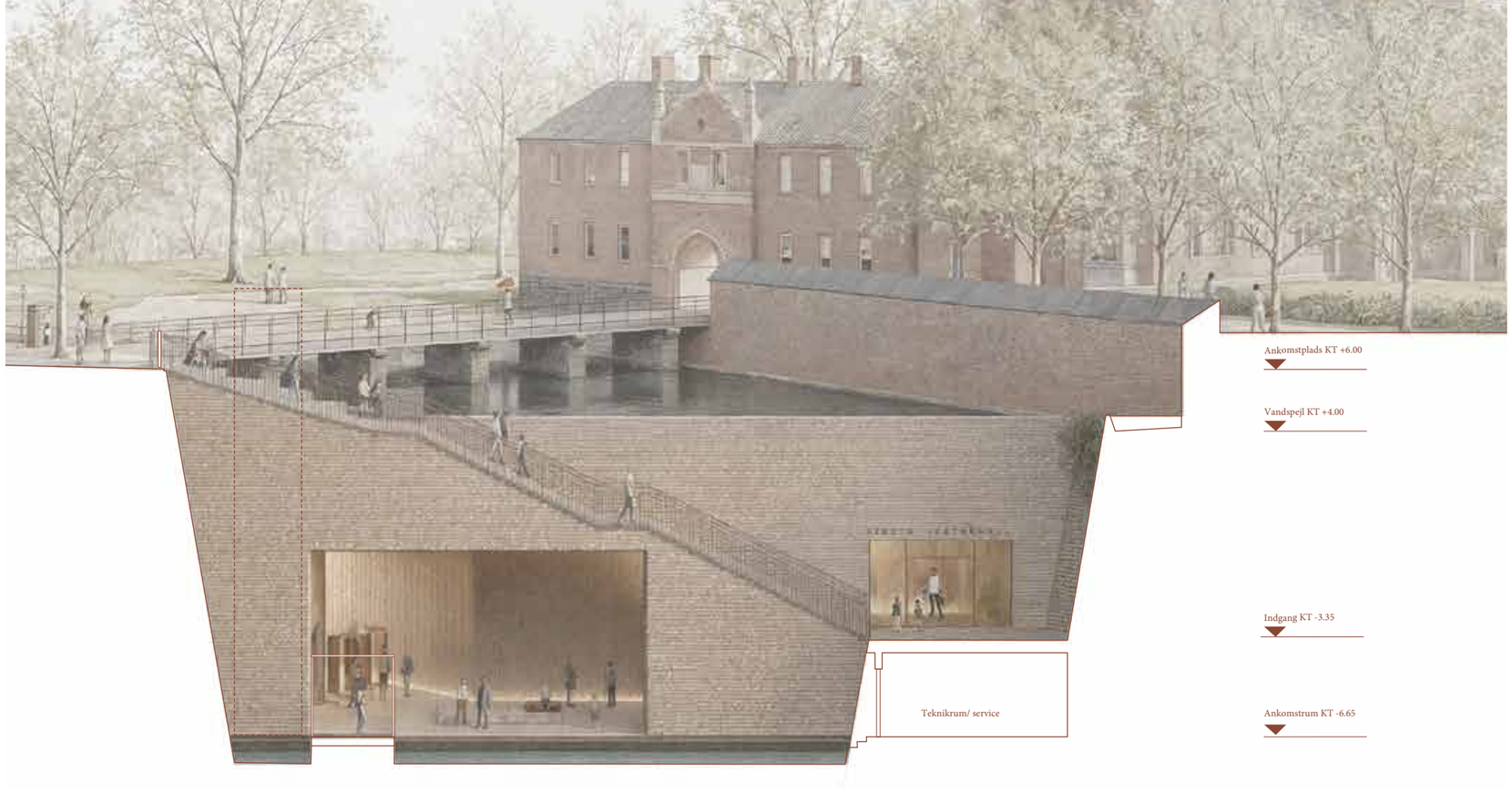
Besøgsflow og slotsoplevelse
Fra den fælles ankomstplads orienterer publikum sig mod Skatkammer og Slot. Haven på Slotsholmen sættes i spil, så der opstår en ny helhed i bevægelsen gennem anlægget. Fra opholdspladserne er der fine kig til anlæg og omgivelser, og indbyrdes sigtelinjer forbinder og formidler historien.

Voldgraven jf. historiske optegnelser
Den fritliggende, oprindelige voldgrav tilpasses til den ydre (nu nedlagte) Østervold, og bastionerne omformes. For at opnå et balanceret forhold mellem vand og land, foreslås den nordlige bastion med en geometri tæt på 1600-tallets form, som også er i tråd med den omgivende renæssancehave.

Voldgraven i forhold til fremtidig rekonstruktion
Skulle det overvejes at udvide planerne om rekonstruktion af voldgraven, i en mere radikal version end vist i bilagsmaterialet, vil ankomstplads og adgang til museum kunne indgå i denne nye helhedsoplevelse.

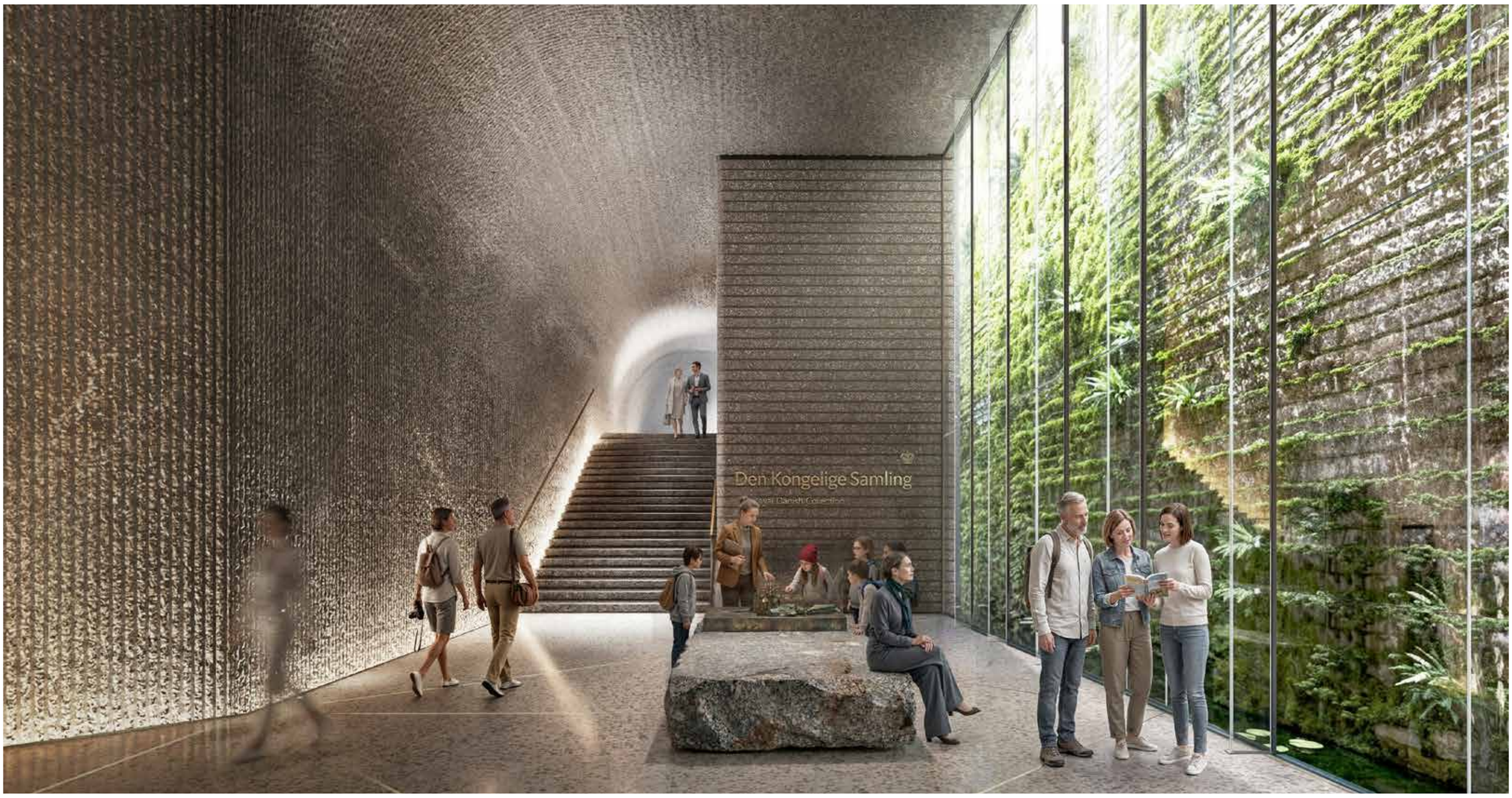
LÆNGDESNIT GENNEM SPALTEN / OPSTALT AF INDGANGSFACADE 1:100

dakin guider de besøgende omkring skatkammerets sikrede mure. Fra ankomsten ved åbningen ud mod lysspalten forenes trappe- og elevatorbrugere i en samlet museumsoplevelsen. Ankomstrummet tager stemning af tiden på døgnet og årstiden udenfor. Et ærligt aftryk af det, der rører sig i vores tid.

Selve publikumsområdet er udformet til gradvist at lede gæster videre ind til samlingen. Fra den store slotsmodel, som kan berøres af børn og svagtseende, til det elegante, messingklædte kabinet med integrerede taskeskabe og ligeværdig adgang til stilfulde, kongeblå toiletter. Herfra videre til sikkerhedsslusen, mod Christian d.4.s buste, som står indrammet i lysningen af boksdøren.

Sikkerhedsslusen er dimensioneret til et gnidningsfrit, dobbeltrettet flow af gæster, med en diskret niche til manuel visitering. Publikum møder ingen servicedøre på vej fra ankomst til udstilling.

Indgangen til Kongernes Samling er placeret centralt mellem de to udstillingssale. Herfra er det muligt at skabe et styret, sløjfeformet besøgsloop, der starter og slutter ved boksdøren. Salene er store og giver plads til at indrette en udstilling i flere lag, - det hurtige og effektfulde, og det mere intense med dybe nicher og gallerier at fordybe sig i på rejsen gennem skatkammerets magiske verden.

Det særlige ved forslagets disponering er, når gæster ledes tilbage, ud gennem slusen mod lyssprækken - ud mod referencepunktet. Oplevelsen af de dramatiske rum sker i omvendt rækkefølge, måske nu med en større bevidsthed i kroppen. Man kender - og genkender.

Stoflig forbundethed

Materialer

Materialevalget til den nye bygning udspringer af ønsket om at skabe et sanseligt, mineralsk univers af vand og sten.

Vandet
Uden vand intet liv. Vand drager og skaber ro. Vandets rolle i samfundet har ændret sig fra voldgravens beskyttelse til de stigende have, der truer vores kulturarv. Voldgravens betydning og vandets attraktionsevne er centrale elementer i oplevelsen af det nye museum. Vandets skiftende tilstand, tidens gang og elementernes påvirkning på de udvendige overflader indgår som en vigtig del af den sfæriske oplevelse.

Stenene
Vores kulturarv står på solid granit. I dag er undergrundens ressourcer af endnu større værdi end for 400 år siden. Bornholmsk granit, færøsk basalt, grønlandsk marmor og norsk skifer indgår som byggematerialer i den mineralske underverden, som gradvist erstattes af pladsstøbt beton, slebet terrazzo og og grovskårne elementdæk. Terrænmuren udføres af natursten.Overskudsmateriale fra nedrivningen kan indgå. Den rustikke overflade vil med tiden indtages af mos og fugtige vækster og danne levested for smådyr og insekter. Trappen beklædes med granit.

Beton er vor tids granit. De anvendte betondele støbes, kløves, fræses, skæres og slibes til strukturer og overflader, som på forskellig vis blotter tilslag af natursten. Det pladsstøbte hvælv formstøbes og efterbearbejdes til en rig overflade, der nuanceres af lysindfaldet.

Udstillingsrum

Indretning

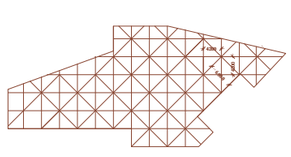
Fleksibilitet
Som tidligere beskrevet udformes de to udstillingssale rationelt og rummelige, adskilt af en brandvæg med to brandporte. De tykke sikringsvægge af beton udgør et robust afsæt for en komplet iklædning af en overdådig udstilling. Vægge forventes af den grund ikke detaljeret yderligere. Vi har illustreret et udstillingsforløb, som understøtter programmets temaer: Slægten, Myten, Pragten og Kronjuvelerne. Salene udgør i alt 600 m² netto, og kan indrettes på mange måder.

Stemning
Baldakin motivet kan viderefortolkes som arkitektonisk og scenografisk overgang mellem nedhængt loft og væg, vægmontre, og fritstående montre. Det er et enkelt greb med en overdådig effekt, som fornemt indrammer genstandene og bidrager til at integrere akustik, tekniske krav, flader til projektioner og lys, og potentiel spejling af genstandene.

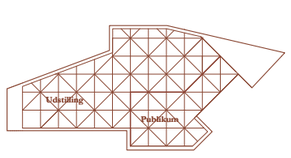
De store sale kan iklædes dybe nicher og gallerier, der kan tilføje dragene rumlig sekvenser med rig mulighed for lokale variationer i form af nicheforinger og udstillingstekniske tiltag. Som i slottet er det oplagt at tematisere de to sale forskelligt - en til kongen som regent, og en til festerne og de overdådige ceremonier, afsluttende med Kronjuvelerne og overgangen til nutiden. Stemning, udstillingsmaterialer, lyd og luft kan forstærke de to oplevelser, - hverdagen og festen.

Fra stålrummet til det fløjlsbløde. Med store fritstående montre, som gæster kan gå omkring og imellem, så man kommer tæt på de kongelige. Blander sig med dem. Danser med dem. Det er her, skatkammeret for alvor kan blive en magisk oplevelse.

Udgangen iscenesat af hvælvets lysreflektioner. Terrænmuren udføres med en skyggetålende beplantning, som over tid vil vokse ind over den fugtige stenvæg. Væggen vandes primært af naturligt regnvand, der løber langs væggen ned og opsamles i et lavt regnvandskar.

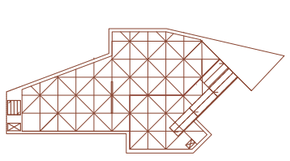

Hovedmodul
Gulv og loft følger et modulært system, der optager bygningens to retninger.

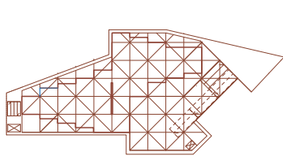

Disponering og omfang

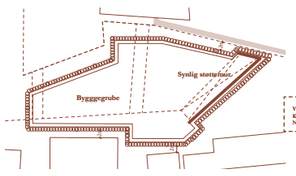
Publikumsareal:	250 m² (netto)
Udstillingsareal:	600 m² (netto)
Teknik og logistikareal:	230 m²(netto)
Ialt:	1300 m² (brutto)

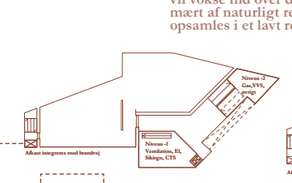
Infrastruktur
Bygningen forsynes af én hovedtrappe og én elevator. Flugtvej og ventilation integreres med brandvej i god visuel afstand fra ankomstområdet.

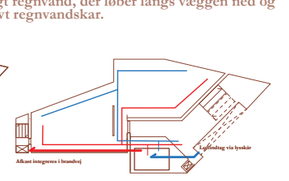
Udstillingsrum
De store udstillingssale kan tilføjes gallerier, nicher, fritstående montrer og store tableauer, der viser genstandene i nye sammenhænge.

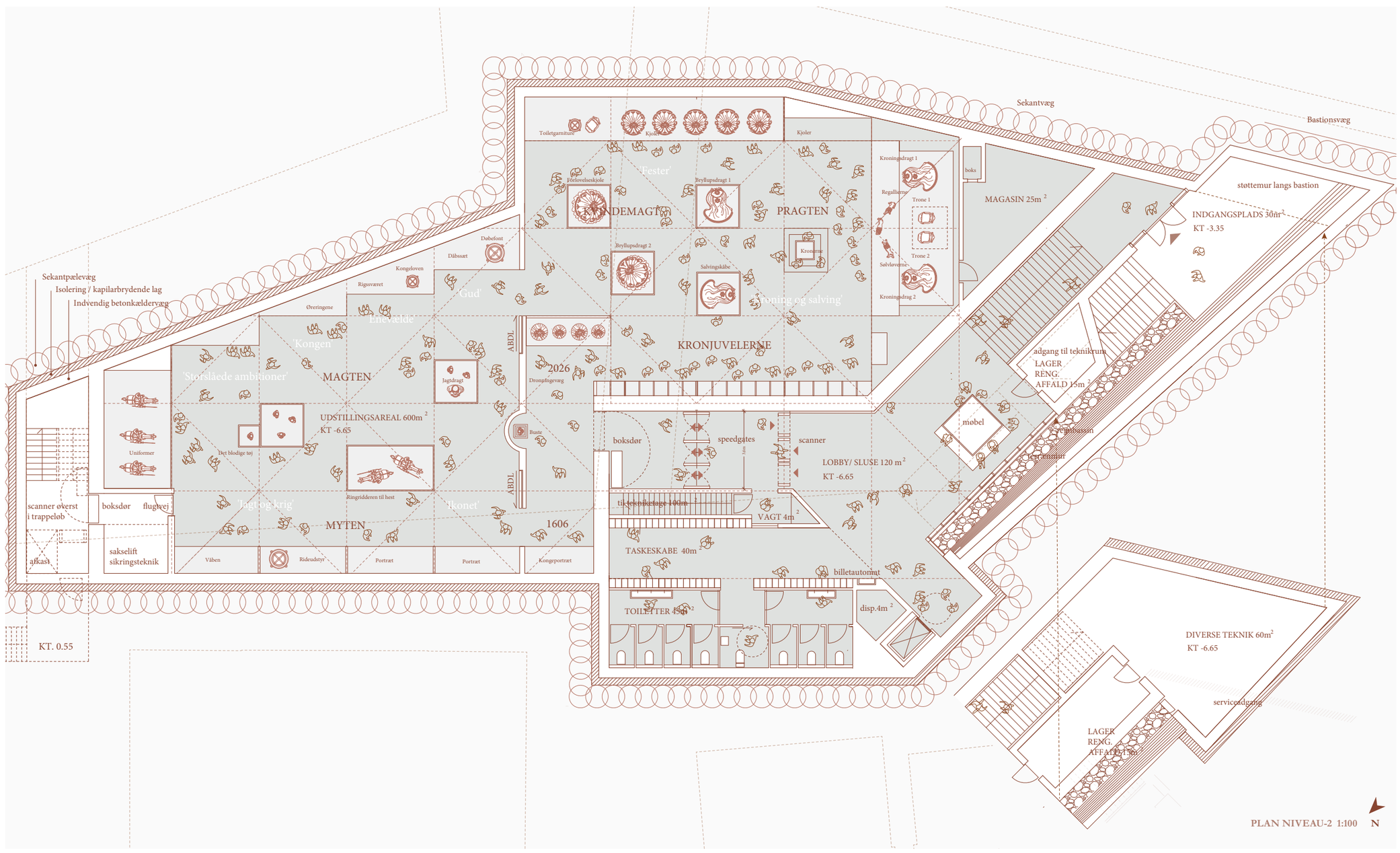
Hovedkonstruktion
Museet opføres som en tunnelkonstruktion af pladsstøbt beton. Byggeriets afgrænsning følger de overliggende respektafstande til eksisterende bygninger og bastioner. Byggegruben af sekantpæle udføres med så få hjørner og knæk som muligt.

Teknik og serviceflow
Teknikarealer placeres dels på indskudt etage over publikumsarealer, dels under ankomsttrappen. Der etableres én elevator, som servicerer både publikum og teknikrum. Spalten kan driftes fra udgang i teknikrum.

Føringsprincipper
Ventilationsrum placeres over publikumsfaciliteter med indtag fra spalten og afkast integreret i brandvej/bro. Ventilationsrummet ligger 'på land' og kan herved udføres med god rumhøjde (min 5m) med god plads til krydsende kanaler.

PLAN NIVEAU-2 1:100 N

